

UMĚLÁ INTELIGENCE PÍŠE ZA ŽÁKY SEMINÁRKY, UČITELÉ JE PAK CHVÁLÍ ZA SKVĚLE ZPRACOVANÉ ÚKOLY

Kamil KOPECKÝ

V poslední době se umělá inteligence stává čím dál tím více využívanou technologií. To ale neznamena, že by nešlo najít způsoby, jak se dá zneužít. Někteří žáci základních a středních škol se např. snaží využít umělou inteligenci k psaní referátů či jiných prací v češtině a angličtině, aby se vyhnuli problémům s náročnou prací a časovým omezením. Učitelé pak bohužel nedokáží rozpoznat, zda práci napsal žák, nebo zda byla práce vytvořena jiným způsobem. Žáci pak získají výborné známky a pochvalu učitele.

Sociální média zaplavily příspěvky, ve kterých žáci odhalují, že umělou inteligenci (konkrétně model GTP3) využili k napsání práce, za kterou pak byli ve škole ohodnoceni výbornou známkou. Ukázali tak jedno z mnoha rizik, na které jsme upozorňovali v našich předchozích příspěvcích.

Esej v angličtině na téma přijímací pohovor? Žádný problém!

Je umělá inteligence jen nástroj, který žáci využívají, něco jako kalkulačka či slovník?

V diskusích učitelů velmi často narážíme na to, že se **umělá**

inteligence srovnává s ostatními nástroji, které žáci využívají - třeba kalkulačkou či slovníkem. Není to však pravda a toto porovnání je absurdní - při práci s kalkulačkou či slovníkem totiž veškerou činnost řídí člověk, který aktivně využívá svých znalostí a dovedností, přičemž kalkulačka či slovník je využita pouze k provedení jednoho dílčího kroku, výpočtu, získání konkrétní informace, dílčí části složitějšího myšlenkového procesu. **Samotný myšlenkový proces má v rukou člověk, který je zodpovědný za správné pochopení problému, za jeho zpracování, vyřešení a zobrazení výsledku.**

Umělá inteligence všechny tyto kroky realizuje za člověka - tj. člověk pouze určí (pomocí tzv. promptu), co po umělé inteligenci chce (napiš článek o tom, že...), zbytek již pak provádí umělá inteligence bez zásahu člověku. Navíc podobně jako člověk je schopna opravovat své chyby a učit se z nich, tj. neustále pracuje na svém zdokonalování. Což kalkulačka či slovník evidentně neumí.



Kdy jde a kdy nejde o podvod?

Smyslem nejrůznějších úkolů, které žáci ve škole dostávají, je prověřit jejich znalosti, dovednosti, ale třeba také např. kreativitu, představivost, schopnost analyzovat, syntetizovat a hodnotit poznatky, zároveň žáky naučit vyřešit konkrétní problémovou situaci, které mohou být vystaveny v budoucnu... a také si prožít pocit z úspěchu a zklamání z neúspěchu. To vše umělá inteligence zásadním způsobem nabolává a ovlivňuje.

Jde tedy o podvod? Záleží na okolnostech. Pokud dostal žák za úkol např. vypracovat seminární práci a využil k tomu umělou inteligenci způsobem, kdy **požadoval vypracovat celou práci**, jednoznačně **o podvod jde**. Vypracování seminární práce totiž ověřuje, zda žák dokáže adekvátně používat jazyk, testuje schopnost kompozice, invence, stylizace, v případě úvah či esejí také vlastní subjektivní pohled žáka na dané téma apod. To vše za žáka provedla umělá inteligence a žáky byl tím pádem nahrazen, hodnocena by tedy měla být umělá inteligence, nikoli žák.

Pokud ale umělou inteligenci využil např. k **vyhledání faktických**

informací či vysvětlení nějakého problému, pak o podvod nejde a umělá inteligence sloužila jako nástroj, který pomohl člověku vyřešit problém, nikoli jako jeho náhrada. A to je podstata problému - **odlišit od sebe způsoby využití AI - tedy situace, kdy se umělá inteligence stává pomocníkem a kdy naopak náhradou člověka.**

Pro E-Bezpečí
Kamil Kopecký a GPT3 & Midjourney
Univerzita Palackého v Olomouci